

TVIRTINU

Direktorė

Daiva Dūdėnienė

2023-10-28

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO
ZARASŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ ĮGYVENDINANT VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ
DOKUMENTŲ DERINIMO PROCESO KONTROLĘ

2023 m. spalio 25 d. Nr. 32-61

Zarasai

Zarasų socialinės globos namai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. balandžio 15 d. įsakymo Nr. A1-288 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2.2 papunkčio nuostatomis, atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą įgyvendinant viešųjų pirkimų dokumentų derinimo proceso kontrolę.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo analizė globos namuose buvo atliekama naudojant dokumentų analizės metodą. Tyrimo metu buvo analizuojami aktualūs vidiniai teisės aktai, reglamentuojantys analizuojamą veiklos sritį, vidaus teisės aktų atitiktis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymui, kitiems galiojantiems teisės aktams, taip pat buvo apklausiami darbuotojai ir renkama bei analizuojama jų pateikta informacija. Analizės metu buvo vertinama ar globos namuose sprendimų vykdymo, priėmimo tvarka yra reglamentuota aiškiai ir pakankamai; ar ji yra skaidri; ar yra korupcijos apraiškų tikimybė; ar vidaus teisės aktuose įtvirtintos tvarkos ir procesai yra aiškūs, suprantami; ar atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos; ar reglamentuoti procesai nesuteikia per daug diskrecijos teisės vienam darbuotojui, dėl ko gali atsirasti galimybė korupcijai pasireikšti. Globos namų analizuojamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo laikotarpis nuo 2022 metų III ketv. iki 2023 metų III ketv.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atsakyta į šiuos klausimus/įvertinti šie aspektai:

1. Ar Jūsų įstaigos Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse aiškiai reglamentuoti pirkimų poreikio formavimo, pirkimų planavimo, rinkos tyrimo ar konsultacijos poreikio nustatymo ir atlikimo, pirkimų iniciavimo ir pasirengimo jam, pirkimo vykdymo, sutarties sudarymo, sutarties vykdymo bei sutarties keitimo bei sutarties vykdymo rezultatų priėmimo etapai?

Iš dalies. Zarasų socialinės globos namų direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 3-109 patvirtintų „Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo“ nuostatos nėra pakankamos, kad užtikrinti skaidrius, efektyvius

viešuosius pirkimus ir jų įgyvendinimą. Apraše aiškiai reglamentuoti pirkimų poreikio formavimo, pirkimų planavimo, pirkimų iniciavimo ir pasirengimo jam, pirkimo vykdymo, sutarties sudarymo, sutarties vykdymo bei sutarties keitimo bei sutarties vykdymo rezultatų priėmimo etapai. Tačiau šiame apraše nėra aiškiai reglamentuotas rinkos tyrimo ar rinkos konsultacijos atlikimas.

2. Ar aiškiai reglamentuota kas Jūsų įstaigoje atsakingi už pirkimų procesų priežiūrą ir koordinavimą (pirkimų plano parengimą, pirkimų organizavimą ir pirkimo būdų parinkimą, savalaikį ataskaitų pateikimą ir t. t.) bei CVP IS administratoriaus funkcijų vykdymą?

Zarasų socialinės globos namų direktoriaus 2023 m. vasario 6 d. patvirtintame įsakyme Nr. 3-10 „Dėl Zarasų socialinės globos namų viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“ yra aiškiai reglamentuota, kas yra atsakingas už pirkimų procesų priežiūrą ir koordinavimą bei kam priskirtos CVP IS administratoriaus funkcijos. Taip pat paskirtas atsakinga už pirkimų vykdymą, naudojantis CPO el. katalogu.

3. Ar atskirtos sprendimų priėmimo ir jų patvirtinimo funkcijos, t. y. ar tas pats Jūsų įstaigos padalinys ar darbuotojas nėra atsakingas ir už sprendimo priėmimą, už jo tinkamumo patvirtinimą (pavyzdžiui, tas pats asmuo inicijuoja, vykdo pirkimą ir pats prižiūri sutarties vykdymą)?

Iš dalies. Viešųjų pirkimų vykdymo procese tas pats darbuotojas nėra atsakingas už sprendimo priėmimą ir pats prižiūri sutarties vykdymą. Tačiau pasitaiko atveju, kai tas pats asmuo inicijuoja pirkimą (nurodo perkamų prekių poreikį) ir pats prižiūri sutarties vykdymą, funkcijos nėra pilnai atskirtos. Tokia situacija atsiranda dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo.

4. Ar numatyti konkretūs viešųjų pirkimų dokumentacijos saugojimo terminai ir užtikrintas su Jūsų įstaigos viešaisiais pirkimais susijusių dokumentų parengimo / gavimo atsekamumas (pavyzdžiui, ar numatyti atskiri registrai pirkimo paraiškoms, viešojo plano tvirtinimui ir keitimui, viešojo pirkimo sutartims ir jų pakeitimams, tiekėjų apklausos pažymoms bei konfidencialumo pasižadėjimams)?

Taip, Zarasų socialinės globos namų direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 3-109 patvirtintame „Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos apraše“ numatyti konkretūs viešųjų pirkimų dokumentacijos saugojimo terminai ir užtikrinamas dokumentų atsekamumas. Zarasų socialinės globos namuose atskirai vedami registrai viešojo pirkimo sutartims ir jų pakeitimams, konfidencialumo pasižadėjimams. Viešojo pirkimo paraiškos, tiekėjų apklausos pažymos, viešojo pirkimo komisijos posėdžių protokolai yra registruojami viename registre, šių dokumentų atsekamumas yra užtikrintas.

5. Ar Jūsų įstaigos taikomų vidaus kontrolės priemonių pakanka, kad sudaryti prielaidas išvengti trūkumų, kurie buvo įvardinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2023 m. gegužės 29 ataskaitoje Nr. ATA-1 „Viešųjų pirkimų vidaus kontrolės sistemos atitiktis jai keliamiems reikalavimams“?

Iš dalies. Reikalinga atnaujinti Zarasų socialinės globos namų direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 3-109 patvirtintą „Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašą“. Apraše aiškiai reglamentuoti rinkos tyrimo ar rinkos konsultacijos atlikimą bei kitą aktualią vidaus kontrolei užtikrinti informaciją.

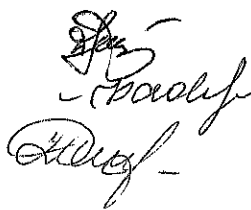
Išvados ir pasiūlymai: Atlikus teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus Zarasų socialinės globos namuose vertinimą ir proceso analizę darytina išvada, kad vertintoje veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė yra žema. Bet kokių atveju, korupcijos riziką pirkimų vykdymo srityje mažina tai, kad viešųjų pirkimų procedūros, pirkimų dokumentų rengimo reikalavimai ir pasiūlymų vertinimo reikalavimai yra aiškiai apibrėžti Lietuvos Respublikos teisės aktuose, todėl pirkimų organizatoriai ir viešųjų pirkimų komisija, vykdydama pirkimų procedūras, vadovaujasi tais aktais. Nepakankamas teisinis reguliavimas ir kompetencijos trūkumas gali sukelti viešųjų pirkimų procesų neskaidrumą, šališkumą ir neaiškumą, taip pat gali turėti įtakos vykdomų pirkimų efektyvumui. Todėl Zarasų socialinės globos namuose vykdoma viešųjų pirkimų vidaus kontrolė turėtų būti tobulinama. Užtikrinti, kad kuo daugiau darbuotojų, vykdančių viešųjų pirkimų procesą bei įgyvendinančių jų vidaus kontrolę, galėtų dalyvauti kvalifikacijos tobulinime viešųjų pirkimų proceso arba vidaus kontrolės vykdymo srityse. Taip pat tikslinga nuolat vykdyti antikorupcinį švietimą ir vykdyti kitas reikalingas korupcijos prevencijos priemones.

Komisijos pirmininkas

Simonas Mikštas

Komisijos nariai

Danutė Špakauskienė

Irena Padvaiskienė

Žydrė Pilkaitė-Zujevė